Törvényszéki lajstromozási szám: 128.
(Dos. No. 484—1939. Trib. Cluj.)

Serv. Cenz. C. VI. A. Cluj
BUN DE IMPRIMAT

XLIX. évf. Cluj, 1939. julius. 7. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKOLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapitotta: DR. BOROS GYÖRGY

Library of the
UNITARIAN
FOR THE MINISTRY
Berkeley, California

A népegyház

Nagyon gyakran halljuk ezt az összetett szót. Kellemesen hangzik a fülünknek, de azért talán még mindig nem vettük olyan komolyan, amint kellene. Pedig a németek már rég gondolkoznak róla és arra igyekeznek, hogy a gondolat valóban tetté, az ige testté legyen. Dr. Varga Béla püspök úr már többször tett vallomást arról, hogy életének egyik legfőbb feladata, hogy az unitárius egyház valóban megfelelhessen a népegyház fogalmának. Most ujabban magyarországi hittestvéreink egy konferencián beszéltek behatóan erről a kérdésről; egyhangu volt az a felfogás, hogy az unitárius vallás valóban népvallás, mert ma is hiveinek tulnyomó része a népből kerül ki s tulnyomó többségben a nép lelkében maradott meg. A főurak közül csak kevés család vállalta azt, hogy az üldözések korában is ragaszkodjék ahhoz a valláshoz, amely semmiféle világi javakkal nem kecsegtette őket. De nemcsak a nép között, hanem a főurak között is akadtak hűségesek az unitárius valláshoz és az unitárius vallás valóban a társadalom mindenik rétegében feltalálható. Feltalálható sokszor ott is, ahol az emberek születésök, családi hagyományaik folytán más egyház tagjainak vannak beirva, de ha őszinte beszélgetést folytatunk velük és elmondjuk, hogy mit hiszünk mi unitáriusok, ők is igen gyakran azt mondják: „Az iskolában másképpen tanitottak, de tulajdonképpen az én egyéni hitem is ugyanaz.“

Nagy szó ez, sokkalta nagyobb annál, mint ahogy fölületes gondolkodás egyelőre föl is foghatná. Nem kevesebbet jelent, minthogy az ember lelkében az Isten-tudat, az Isten megérzése valahogy ugy jelenik meg, mint ahogy az unitárius vallásban van. Jézus nem azért volt a legnagyobb vallásos szellem, mert arra tanitották, mert a héber törvényeket megismerte, hanem azért, mer

sokkalta jobban, közvetlenebbül, határozottabban és biztosabban megérezte s felfogta Isten atyavoltát, mint a törvény vallása, vagy előtte bárki más. Az igazi szabad lélek, a mély lélek valóban a vallásosságnak valamelyik formájában nyilatkozik meg. Amikor tehát egyházról beszélünk, akkor a vallás gondolata kapcsolódik hozzá. Ha az egyház csak szervezet és nem *élő vallásos szervezet*, csak olyan, mint egy nagy, üres magtár, amelyben nincsen egy szem buza sem. Az üres magtárban nem találunk kenyérmagot. Az kong és tátong az ürességtől, mint a hordó, amelyből kifolyt a bor.

A népegyház gondolata akkor lesz élő valóság, ha a *népvallás* eszméjével, *az élő hit* mindent átható hatalmával egyesül. Ha a nép hite adja meg hozzá ezt az olajat, amely a bibliai aszszony korsójából nem fogyott ki sohasem.

A *népegyház* fogalma tehát egybe kell essék *egy mélyebb és határozottabb vallásossággal.* Nem állhatunk meg tehát különböző bölcseleti, társadalmi vagy valamely egyoldalu tudományos irányzatnál, annál kevésbé *a merő birálatnál,* mert a vallás, amint maga a szó is jelenti, valami olyat foglal magában, ami magasabbrendü hitre, alkotásra és cselekvésre vonatkozik. Nemcsak egyéni, hanem társadalmi szempontjai is vannak. Éppen ez a társadalmi szempont hozza létre a szervezetet: az egyházat.

Nagy hibát követnénk el tehát, ha az egyházban mindig *valami mással* foglalkoznánk és nem azzal, *amit maga a vallás parancsol.* A vallásnak egyik legszebb hivatása az, hogy egymás iránt a felelősségérzetet fölébressze. A vallásos ember mindig talál valamely kötelességet az életben. Ha igazán a vallás érdekel minket és nem valami más, akkor megtaláljuk hivatásunkat, kötelességeinket mindenkor. Sohasem érezzük magunkat mellőzötteknek, mert éppen magunkkal leszünk elégedetlenek azért, hogy nem tudtunk többet megvalósitani az Isten országából. Ezen az állásponton eltünik minden egyéni harc és bekövetkezik a hittől és szeretettől áthatott munka, mikor nem nézi kiki a maga hasznát, hanem minden más embernek is a hasznát. (Fil. 2, 4.) *B. P.*

A képzelet papja...

Valaki tüzet tett egy odvas bükkfába...
S az óriási fa derékon letörött.
A letört koronát régen elhordták már,
De a szenes csonk áll a zöld bokrok között.

Mintha egy feketepalástos pap állna
— Távolról ilyennek festi a képzelet —
Az örökzöld fenyveserdő kapuján át
Előtte boltives, árnyékos út vezet.

Az uton feléje tartok s elmélkedem.
Tán az Isten akarja, hogy e csonk még álljon; . . .
A lelkemnek jól esik, érzem, szükség van rá,
Hogy a képzelt pap is néha prédikáljon.

Itt most némaság van, szinte félő a csend.
Az utamra ráhull a fenyves sötétje;
S hogy a paphoz érek, szinte kedvem kerül,
Hogy a kalapomat levegyem előtte! . . .

Izsák Domokos.

Unitáriusok nagy napjai Sz.-keresztúron.

Sokáig felejthetetlen emléke marad Székelykeresztúr unitáriusainak az a fényes és nagyszabásu ünnepség, melynek keretében az egyházközség felszentelte az ujonnan beszerzett harangját és az elmult évben épitett uj elemi iskoláját. Az ünnepség fényét nagyban emelte az, hogy a harangszentelést Dr. Varga Béla az unitáriusok tudós püspöke végezte, az iskola uj épületét pedig Dr. Kiss Elek e. főjegyző avatta fel. A magas egyházi személyek fogadására székelykeresztúri unitáriusok mindent megtettek, hogy az a régi szép időkre emlékeztessen még a külsőségeiben is. A püspök és kisérete elé mintegy 10 kilométerre fekvő Udvarhely vármegye határszélén ugynevezett sárdi hidhoz Ugron János fiátfalvi födbirtokos 4 lovas hintója ment 40 tagu lovasbandériumtól kisérve. A főpásztort Dr. Fazakas Miklós, Osváth Árpád köri felügyelő-gondnokok, Ütő Lajos esperes, Balázs Zsigmond főgimnáziumi, Boros György gazdasági iskolai igazgatók és nagyszámu küldöttség várta és fogadta.

Dr. Varga Béla püspök és kisérete megérkezik.

Dr. Varga Béla püspök, Dr. Elekes Domokos főgondnok és Dr. Kiss Elek egyh. főjegyző kiséretében Segesvár felől érkezett autón. Miután Osváth Árpád üdvözölte, a püspök átült az Ugron János 4 lovas fogatára. Mesébe illő látványt nyujtott az elől robogó 4 lovas hintó és az azt kisérő árvalányos fehér harisnyás délceg székely ifjak lovas bandériuma, utánuk a hosszu kocsisor. Mi sem bizonyitja ékesebben Dr. Varga Béla unitárius püspök nagy népszerüségét a hivei körében és azok őszinte szeretetét, mint az a meleg érdeklődés, mellyel minden faluban várták, melyeken keresztül haladott a kocsija. A sárdi unitáriusok László Balázs lelkésszel élükön szintén a vármegye határszélén várták és üdvözölték. Ujszékelyen virágból készült diszkapu előtt székely ruhás asszonyok, leányok és leánykák nevében Menyhárt Józsefné, Menyhárt Erzsi és Buzogány Rózsika, a presbitérium nevében Máthé Sándor lelkész köszöntötték a főpásztort. Boldogfalván szin-

tén meleg szeretettel üdvözölte a hivek nevében Pál Dénes lelkész. Székelykeresztúr maga is a főgimnázium előtt hatalmas diszkaput állitott fel a püspök fogadására, mely előtt a tanuló ifjuság állott sorfalat. A püspök megérkezését fuvószenekar játéka jelezte. A hatóság részéről Boicescu főbiró, az egyházközség nevében pedig Ütő Lajos esperes üdvözölte. A püspök minden üdvözletet meleg közvetlenséggel köszönt meg.

A püspök harangszentelése.

A harangszentelési ünnepély lefolyása is mélyó volt a mindenfelől nyilvánuló nagy várakozáshoz. *Dr. Varga Béla* püspök *Péter Ödön* köri jegyző szép imája és a gimnáziumi énekkar énekszáma után lépett a szószékre és mondotta el szép és mély gondolatokban gazdag, nagyhatásu felszentelő beszédét Máté evang. VI. r. 33. v. alapján a közösségi élet nagyfontosságát jelölte meg az ünnepély központi gondolatául. Az Isten országa, melyet Jézus az ő evangéliumában hirdetett — mondotta a püspök — nem más, mint a közösségi élet öntudatos és maradék nélkül való megélése az egyéni és társadalmi életben. A harang minden szava erre figyelmeztet mindenkit. Áldottak, akik ezt a figyelmeztetést meghallják. A püspököt a templomban Ütő esperes üdvözölte és köszönte meg a hiveknek azt az áldozatot, mellyel uj harangot ajándékoztak önmaguknak. Az impozáns ünnepséget a fiátfalvi vegyeskar szépen előadott énekszáma zárta be Ürmösi Gyula lelkész vezénylete mellett.

Tisztelgések a püspök úr előtt.

A püspök Dr. Elekes Domokos egyházi főgondnok és Dr. Kiss Elek egyh. főjegyző jelenlétében az istentisztelet végeztével fogadta a különböző egyházak, a román kulturális intézmények, az unitárius lelkészek, felekezeti tanitók, főgimnáziumi és gazdasági iskola tanárai, egyházi tanácsosok, különböző nőegyletek tisztelgését.

A Főpásztor meleg szeretettel válaszolt és köszönte meg az őt és az egyházat ért megtiszteltetést.

Iskolafelszentelés ünnepélye.

D. u. 6 órakor Dr. Kiss Elek e.-főjegyző az iskolát szentelte fel. Ézsaiás 45. r. 6 v. alapján a mult által reánk hagyott vallás-, erkölcsi- és kulturális értékek és kincsek fejlesztését állitotta a hivek elé, mint követendő példát. A mult megtette a maga nagy kötelességét, a jelen nagy feladata, hogy mi megtegyük a kulturértékeink fejlesziésével való kötelességünket.

A püspök úr meglátogatja az unitáriusok kulturintézményeit.

Dr. Varga Béla püspök Keresztúron töltött idejét felhasználta arra is, hogy meglátogassa az unitáriusok eme székelyföldi kulturközpont-

jának intézményeit. Meglátogatta a téli gazdasági iskolát és annak mintagazdaságát, a főgimnáziumot és annak minta felszerelését. Mindenütt személyesen győződött meg arról, hogy ebben a kis székely városkában valóban öntudatos és lelkiismeretes munka folyik egyházi és kulturális téren egyaránt.

*

Dr. Varga Béla családjának a bölcsője itt ringott a Nyikó kies völgyében: Szentmihályon. Talán ez az oka, hogy a püspök annyi szeretettel és jóindulattal van a székely nép sorsa és jövője iránt. De ezt érezte meg a székely nép is, amikor oly meleg szeretettel fogadta és zárta szivébe az unitáriusok tudós és apostoli lelkü főpásztorát. *Máthé Sándor.*

Unitárius élet a nagy Duna táján.

Valamikor a 16. században, midőn a reformáció eszméi fogva tartották az emberek szivét nemcsak Erdélyben, hanem a nagy Duna déli tájékán, Temesvár környékén meggyőződéssel hirdették az egyetlen egy Istenség szivet boldogitó evangéliumát; tul a Dunán, Baranyában és másutt keményen sikraszállottak az erős, törhetetlen magyar lelkek Jézus tanitásainak egyszerüségéért és fönséges voltáért. A régi unitárizmust a Duna környékéről a zordon idők, keserves csapások elsöpörték, elhallgattatták. Az ujabb idők azonban ujra életrekeltették, mint annyi más életre való eszmét, melyeket a gyakran előforduló nagypéntekek megfeszitettek és sirok mélyére zártak.

Most azonban nemcsak délen és nyugaton, hanem északon is felcsendül az unitárius ige. *Nógrádverőce—Magyarkútról* hallunk jó hireket, melyek a magyarországi unitárius testvéreinknek lelkes munkásságáról, szeretetteljes összetartásáról és hittel teljes munkájáról szóllanak. Átadjuk a szót ott jelen volt tudositónknak, hadd ismerkedjenek meg erdélyi olvasóink is egy igen értékes unitárius tevékenységgel, mely mi tőlünk térben egy kissé messzi van, de szivünkhöz olyan közel áll.

Nógrádverőce—Magyarkút.

— *Gyönyörü lankás vidéken van. A csalódásig hasonlit az erdélyi tájakhoz.*

Az udvaron két friss keletü szobor fogad, az egyik *Dávid Ferencet*, a nagy magyar vallásalapitót eleveniti elénk egy fiatal erdélyi szobrász, *Simó Zoltán* elképzelésében, a másik szobor pedig az unitárius teológiai és egyházi rendszer megalkotójának: *Szentábrahámi Mihály* püspöknek a képmása. Ezt is fiatal erdélyi őstehetség, a Fehérnyikó mellől Budapestre került *Benczédi Sándor* mintázta. A belső falakon még egy ismerős kép: Kőrösfői-Krisch Aladárnak „A vallásszabadság kihirdetése az 1568. országgyülésen" cimü müvészmunkája, amely a világ történelmének e ragyogóan gyönyörü jelenetét idézi emlékünkbe s amely kép

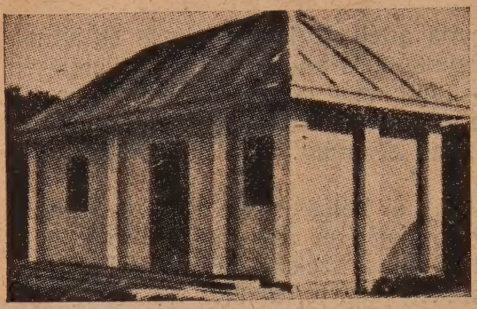

A budapesti egyházközség konferenciás tábori munka és gyermeknyaraltatási telepe. Magyarkút. Kógrádverőce. Egy az Isten.

Perczelné-Kozma Flóra leányotthon.

unitárius házból el nem maradhat. Egy kis márványtábla is áll a falon, ez a fiatalon, alig 38 éves korában elhunyt budapesti hitoktató-lelkész, Dr. *Iván László* nevét és munkásságát örökiti meg. Ez ünnepi alkalommal érdemes az ő nevét is fejegyezni, minthogy tekintélyes része volt ugy az üdülőtelep megteremtésében, mint a magyarországi unitáriusok ujabbkori mozgalmaiban.

Szentábrahámi Mihály pihenő.

A piros betüs ünnepi napon a két szobor felavatására s az üdülőtelep uj hivatására való átadásával kapcsolatban közös férfi konferenciára gyültek össze az unitáriusok. A konferencia hivatalos tárgya: *a keresztény egyházak nemzeti közvélemény-alakitó szerepének megbeszélése.*

Kelemen Béla rendőr főkapitányhelyettes, egyházközségi gondnok meghatott szavakkal üdvözli az érkezőket, majd Józan Miklós püspöki-vikárius méltatja a nap jelentőségét a megörökitett személyek nemzeti és történelmi szerepét, átveszi és átadja a szobrokat az egyházközség, illetve az üdülőtelep vezetőinek, mindenki lelkében zsolozsmás ima kél.

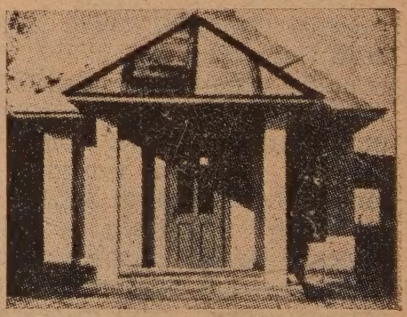

Gazdasági épület.

Az istentiszteletet, amely ezután következett, *Pethő István* pestszenlőrinci lelkész szolgáltatta, ugy imájában, mint beszédében kihangsulyozva az összejövetel fontosságát s a lefolytatandó megbeszélések uttörő hivatását egyházi és nemzeti életünkben egy-

aránt. Az unitárius vallás magyar vallás, — mondotta — alapitója is magyar ember, a nemzeti célok és törekvések egyik legnagyobb szelleme, aki a Krisztusi evangéliumot hordotta lelkében, azt munkálta, azt terjesztette és azért halt mártirhalált. A mélyen átgondolt egyházi beszéd után a gyülekezet Péterffi Gyula karnagy orgonajátéka mellett a legszebb zsoltárokat s az unitárius himnuszt énekelte.

Istentisztelet után Dr. báró Daniel Gábor főgondnok vezette be a konferencia megbeszélését *„A keresztény egyház szerepe a nemzeti közvélemény kialakulásában“* cimü előadásával. Előadása komoly tanulmányokon épült fel és érintette ennek a kérdésnek ugy állampolitikai, mint vallásbölcseleti és társadalomtudományi részeit, forrásait. Nagyszerü előkészitő anyag volt ez az előadás a vita megindítására. A közhangulat kialakulása után Ferenc József missziói lelkész, a magyarországi unitáriusok komoly készültségü, sok tudásu fiatal papja tartott pompásan elgondolt és felépitett beszédet. Külföldi példákra hivatkozott. Ismertette az egyház és állam történelmi majd modern korbeli kapcsolatait, idézett francia, német, olasz és spanyol példákat, rávilágitott a legujabb vallási és társadalmi, eszmékre, összefüggésbe hozta az államvezetést és a tömeglélektant s ezután az értékes kifejtés után az erdélyi történelmi eseményeket sorakoztatta fel. Azokat a nagyszerü példákat, amelyekből érdemes a következtetéseket levonni. Természetszerüen leglelkesebb része volt beszédének a mai unitárius-fiatalok egyházi törekvése: *a népegyház* gondolatának és tervének ismertetése. Az unitárius egyház 90—95%-ában a nép fiaiból adódik. Tehát nyugodtan lehet állitani, hogy ez az egyház a népből sarjadt, a népben él, célja és törekvése sem lehet más — a lelki kielégitésen kivül, mint a nép céljainak és törekvéseinek őszinte becsületes szolgálata, támogatása, elővitele. Az unitárius egyház tehát nem követhet más példát, csak azt, amely a nép egyetemes érdekeivel azonos. Más egyház sem végezhet a nép egyetemes érdekeivel ellenkező tevékenységet, de az unitárius vallás és egyház, valamint a nép törekvései mindig ugyanazok voltak, s mivel a nép alkotja a nemzet nagy tömegét is, ennélfogva az unitárius egyház szelleme és törekvései mindig a nemzet egyetemes törekvéseit szolgálta, annak hüséges szellemi kifejezője volt. Az unitárius egyház történetében mindig példa igazolja ezt az állitást, s ezt a hagyományt szolgálja ma és ezt a szellemet kell minden keresztény egyháznak belevinnie az egyháztársadalmi munkájába, hogy a nemzeti közvélemény kialakulásában megfelelően jusson élményre az egyházak zömét alkotó népi haladás eszméje és megvalósulása.

Ferencz József nagyhatásu beszéde után vitéz *Dr. Nyiredy Géza* földmüvelésügyi miniszteri titkár, a *Dávid Ferenc* egylet alelnöke, *Ujváry László* tanácsos, *Birtalan Sándor* a *Bölöni Farkas Sándor* kereskedő és iparoskör elnöke, *Gálna Gyula* lelkész és mások gyakorlati megvalósitásokra adtak példákat, de részt vettek a meg-

beszélésekben és a közszellem kialakitásában *Dr. Csiky Gábor*, az unitárius Misszióház vezető lelkésze, *Dr. Kozma Jenő* kormányfőtanácsos, egyházi gondnok s mint vendég *S. Nagy László* erdélyi egyházi tanácsos is. Az értékes lefolyásu ünnepségek ismertetéséből nem hiányozhatik a Nőszövetség munkájának felemlitése sem, amely ezuttal Ferencz Józsefné képviseletében és háziasszonyi tisztében mutatkozott meg.

Nagyon hálásak vagyunk ezért a tudósitásért. A szeretetteljes, hitből fakadó tevékenység nemcsak örömet szerez, hanem hasonló tevékenységre is serkent.

Az élőfa. A mi falvaink.

Élőfa nélkül nincs emberi élet itt e földön. Ember, állat, élőfa egymás életének fenntartására, egymás védelmére teremtetett. Nagy bünt követ el az az ember, aki az élőfát nem kiméli. Saját maga, embertársa és környezete életét röviditi, ki a fát ledönti és nem ültet mást helyette.

A Mezőség kopár pusztasága (Torda megye), a Maros völgyének siralmas képe, a két Küküllő, az Olt és a Feketeügy két oldalán kopaszodó domb és hegyoldalak mutatják, hogy micsoda rombolást visz véghez az embernek határt nem ismerő mohó vágya. A Maroson mind leuszott a fa. Most rohamosan csuszik a föld s a két part mentén, hol virágzó élet volt, ma éktelen mély szakadékok tátonganak.

A jó Isten az embert sokféle tehetséggel áldotta meg. Az alkotás tudományát is a szivébe oltotta, hogy környezetét diszitse, széppé tegye. Ezt cselekedje is hát.

Az élőfa a háztájéknak, az udvarnak, a kertnek, a falu utcáinak, környéknek a legszebb disze és ékessége. Ha egy idegen közelit és végig megy olyan községen, hol az élőfák közül csak a templom tornya látszik, ki azt mondja: „Kellemes itt az élet az ózondus levegővel telitett helyen.“ Ellenben, hol egy egy elszáradt csonku, bemohásodott öreg almafa, derékban kettétört, égfelé meredő szilánkos nyár- vagy füzfa korhadoz, önként kitör a kérdés: „Hol van a józan ésszel, tudással megáldott ember?“ Itt nincs madárdal, nincs élet.

Itt a vihar, a tüzvész akadály nélkül száguldhat tova.

1. Valamely épület véletlen vagy gonosz kezektől meggyul, a tüzcsóvák a keletkezett szélben gyorsan száguldanak tova. Pusztulással fenyegetve közeli és távoli hajlékokat. Kopár helyen legtöbbször hiába való a megfeszitett emberi fáradozás. Ha élőfákkal van körülvéve s az utcában élőfa sorok emelkednek, a meggyuladt épület esetleg elhamvad, de megmenekül a szomszéd és a többi.

2. Gondolatunkat tereljük olyan vidékre, melyet nem is olyan rég lombkoszoruzta erdőségek vettek körül. Ma a fa letarolva

róla. Kopár hegyek merednek az égnek. Nyári zivatar keletkezik. Nyomában hatalmas felhőszakadás. A csupasz hegyoldalakról gyorsan rohan lefelé az összegyült esőviz, mély árkokat hagy maga után s amit utjában talál, sodorja magával. A völgyben csendesen folydogáló patakocska pillanatok alatt megduzzad és felbőszülve, megvadulva rohan a falun, a mezőn át. Piszkos, iszapos sirjába temeti, aki és ami az utjába kerül. Nincs, ami rohanásában feltartóztassa, megtörje az erejét.

3. Ott, hol az erdők még állnak, átvonul egy vihar, leomlik az eső. Nem tud olyan gyorsan összegyülni a viz. Egyrészét a lombok felfogják s csak azután tud lecsepegni. A szaladó vizmennyiség hol ebbe a fába, hol abba ütközik bele s mig kerülgeti azokat, észre sem veszi, hogy nagy része beszivárgott a földbe s csak kevés hányadának sikerült az erdők völgyében kanyargó patakocskába jutni. Ez is megpróbálja neki rontani a falunak, de még a hátulgombolós legényecske sem ijed meg tőle. Vigan ugrándozik benne s térdig nekigyürkőzve még biztassa is: „Üss el no, ha tudsz!"

4. Tikkasztó a nyári hőség. A legelésző nyáj amugy piheg. Már nem győzi szusszal. De amott a sikság közepén emelkedik egy nehány terebélyes füzfa. Valamikor egy gyermek játékos kedvében szurta bele a kezében levő vesszőket, nem gondolva arra, hogy milyen hasznos dolgot cselekszik vele. Ime a nyáj feléje tart és menedéket talál a szuró nap hevében.

5. A vándor arcáról amugy csurog a verejték. Az országut pora belepte hosszu utazása alatt. Az utszélén talál egy almafát s boldogan huzódik alája, hogy pihentesse eltörődött testét. Hüsitő árnyat s talán még eledelt is nyujt a fa.

6. Lubickol a gyermeksereg. vigan bukdácsol a nyári nap hevétől langyossá vált folyóvizben. Hirtelen riadalom támad. Az egyik gyermek mély vizbe jut s már-már elmerül, de a folyó fölé hajolt öreg füzfának az egyik ága megmenti. Belekapaszkodva ott didereg, mig segitség érkezik.

7. Csikorgó, zimankós téli idő van. A munkás ember, kinek gyors vonatra, luxus autóra nem telik, a városból gyalog indul haza kicsiny faluja felé. Az esti szürkületben éhes, ordas farkas üvöltése hangzik. Mind közelebb és közelebb. A falu még messze. Hátborzongató percek következnek. Utasunk az utolsó erejét összeszedve igyekszik megközelleni amott az utszélén levő egyedül álló fát. A többi már a mostoha sors miatt mind elpusztult. A megmaradt fára az életösztön felsegiti. Az ordas már a fa alatt, de nem tud ártani. Utasunk, ki most boldogan öleli át az ágat, áldja a fát és annak ültetőjét. Az utszéli gyümölcsfáknak, talán ő is durva rongálója volt azelőtt. Ime most az a megmentője, mivel régebben oly kegyetlenül bánt. A fa oldalán a nagy forradás talán az ő fejszecsapásának a nyoma. Az élőfa elfeledi a bántalmat s menedéket ad, aki rászorul. A fa háládatos. Az ellenséget is pártfogásába veszi.

8. Befujta az utat a hó, céltalanul megy a fakó, mert nincs ami jelezze az ut irányát. Ha élőfák szegélyezik az utakat, az irány biztos télen is és a sötét éjszakában is.

9. Lázas betegen, öntudatlan vergődik ágyában a szenvedő. Az élőfának virágaiból készitett ital, gyümölcséből előállitott ételdel megenyhiti száját, csillapitja lázát és sok esetben egészséget nyer tőle.

Élőfát ültess hát ember, jót cselekszel azzal.
Gyümölcsre, herbateára gondolj már tavasszal.
Százszorosan kapod munkádnak jutalmát,
Ha fád gyümölcsének dicsérik zamatját.
Házad tája, udvar, kert, az utszéle milyen szép,
Mikor az elhangzott tanitást követi a nép.
Ültess hát élőfát, oltsad, nyessed, gondozzad,
Ha igy munkálsz, emléked sokáig megmarad.

Kiss Dénes.

25 éves lelkészi jubileum.

Pünkösd harmadnapján délután kedves jubileumi ünnepségben részesitette a székelyudvarhelyi lelkészkör és a homoródkarácsonyfalvie gyházközség *Bálint Ödön esperes lelkészt.*

Az ünnepélyesen feldiszitett, több mint hatszáz éves templomban, nagy közönség előtt, Nagy Sándor töltötte be az ünnepi szónok tisztét. Remekül felépitett, lelkesen előadott beszédében a szolgálat méltóságáról, szépségéről s jutalmáról szólott. Egy negyedszáz év derekas, hüséges, eredményes és lelkes papi szolgálata előtt teszünk ma tisztességet, mondotta, amikor mi elhoztuk a mi ajándékainkat, a szeretetet a lelkipásztornak, a tiszteletet az esperesnek s a barátságot a szolgatársnak.

Az üdvözlések sorát Dr. Kiss Elek egyházi főjegyző nyitotta meg, ki az egyházi Főhatóság nevében tolmácsolta az elismerés szavait annak a volt tanulótársnak, aki az eszmény s a személyiség kettős értékét törekedett megvalósitani 25 éves szolgálatában.

Kelemen Imre oklándi lelkész, lelkészköri elnök, mint Karácsonyfalva szülötte, Bálint Ödön esperes egykori tanitványa emlékezett meg azokról a nehéz időkről, amelyek a világháboru s az uj keretekbe való beilleszkedés folyamán próbára tették a lelki vezetők minden erejét, egész emberségét. Az ünnepelt e történelmi negyed évszázadban mindig megtalálta a megértésnek, közös alkotó munkának azt a keskeny ösvényét, amely életre vitt s ezért elismerést érdemel a gyülekezettől, szolgatársaitól egyaránt.

Báró József városfalvi lelkészköri, Dávid Ferenc Egyleti elnök, a lelkes egyleti tagot, vezért és munkást üdvözölte, aki mint a helybeli egyletek vezetője, a köri egylet volt főjegyzője és elnöke, minden téren értékes munkásságot fejtett ki. Mint házigazda

mindig szeretettel tárta ki gyülekezete teplomi kapuit a köri D. F. E. gyülések befogadására, miről több, e községben tartott igen jól sikerült gyülés tanuskodik.

Egyed József helybeli gondnok szép beszéd kiséretében egy értékes asztali órát nyujtott át, mint a gyülekezet ajándékát.

Gábos Domokosné, a helybeli nőegylet tiszteletének adott kifejezést, üdvözölte beszédében s az egylet ajándékaképen egy értékes iróasztali készletet adott át.

Szilágyi Sándor az ifuság üdvözletét tolmácsolta, Bodor Sándor pedig azokét, akiket a lelkész először konfirmált. Benkő Lina iskolásleány az iskolásnövendékek szeretetének adott kifejezést szóban és virágban. Benczédy Ákos helybeli tanitó, énekvezér, mint szolgatársat s gyermekkorában, árvaságában atyai pártfogóját köszöntötte lendületes beszédben.

Megható volt idős Máthé Lajos nyugalmazott firtosváraljai lelkész köszöntője, ki a szülőföld emlékeit elevenitette fel, amikor az ünnepeltet, mint volt tanitványát köszöntötte.

Végezetül Bálint Ödön emelkedett szólásra. Gondolatban és emlékekben mégegyszer végig tekintett a huszonöt év utján, melyen második édesanyját, az egyházat szolgálta. Hálás szeretettel gondol néhai nagy elődjére, Demeter Dénes volt karácsonyfalvi lelkészre, kinek példája ihlette templomi szolgálatait. Az épülést és az épitést szolgálta egész életében, ami az egyházi épületeken tanubizonyságai lehetnek, de amire legbüszkébb, sikerült községében a felekezeti békességet is felépiteni, ami a községből csaknem másfél évszázadon át hiányzott. A várfallal körülvett ősi templomkertben még jó ideig együtt maradt a lelkes ünneplő közönség, betelve az ünnepi órák áhitatával. *Kővári Jakab.*

Lelkészi jelentés

a Bukaresti Unitárius Missziói Egyházközség 1938. évi történtéről. Folytatás és vége.

Ifjuságunk az elmult évben 500 lejt adott harmonium vételre, 200 lejt juttatott a kereszturi unitárius gimnázium fenntartási alapja javára (öt évre kötelezve el magát ezen adomány küldésére), 100 lejt adott a D. F. E. K. Egyetemes Szervezete pénztárába s 750 lejjel lehetővé tette, hogy egy kiküldöttje a nyári Ifjusági Konferencián az Ifjusági Kört képviselje. Az 1938—39 egyleti év elején egy patefont is vett, miáltal a házi teadélutánokat hangulatosabbá tette.

Az ifjuságnak a templomjárási létszám fokozásával kapcsolatos érdemét már előbb emlitettem.

Egyházközségünk adminisztrálása lelkésznek igen sok idejét vette igénybe. E tekintetben különböző ügyek elintézésére irányuló megkeresések jelentettek sok munkát s főleg járkálást. Nagy szivességet tett lelkésznek Ébert Lajos joghallgató afia, az Ifjusági

Kör mostani elnöke azáltal, hogy az eljárások nagy részét magára vállalta, nemcsak azokat, amikért sikerült számára honoráriumot szerezni, (amit lelkész különben a saját részére nem kérhetett volna), hanem azon (s főleg ilyen volt a sok) ügyek elintézése által, melyekért semmi ellenszolgáltatás nem járt, hanem csak utánjárást s még költséget is. A megkeresések száma év folyamán meghaladta a százat, melyeknek fele egyházi, fele világi emberektől jött. Különös e tekintetben csak az, hogy még olyan egyének és egyházközségek is igénybe vették lelkész idejét és elvonták egyházközség munkájától, akik éveken keresztül elfogadták az egyházközség lapját, de azért a legcsekélyebb összegü adományt sem küldötték be. Lelkész saját munkájáért nem is várt soha ellenszolgáltatást s megkereséseket is szivesen végezte, vagy végeztette, hiszen ezzel is missziónk szükségességét igazolta, de ezzel szemben a megkeresőktől elvárta volna, hogy a misszió fenntartási alapja javára áldozatot hoztak volna.

Iktatóra év folyamán 554 ügydarab jegyeztetett.

Lelkész igyekezett az egyházközségi lelkipásztori gondozás munkáját is megfelelően végezni. Év folyamán több száz látogatást tett hiveknél, ugy lakásukon, mint munka helyükön, vagy szükség esetén a kórházban.

Különlegesebb lelkészi teendők közé tartozott a jun. 2-án tartott hősök ünnepén a „Pro patria“ temetőben való ima mondása.

Junius 24-én lelkész részt vett Dr. Varga Béla püspök urnak a trónteremben történt királyi megerősitése ünnepélyén, mely alkalommal román nyelven imát olvasott fel.

Julius 20-án lelkész a háromszék köri közgyülésen volt jelen.

Julius 24-én lelkész egyházunk képviseletében Dr. Kiss Elek püspökhelyettes urral részt vett Őfelsége Mária királyné temetésén.

Julius 1—3 napjain Kolozsváron az Ifjusági Konferencián s julius 8-án az udvarhelyi egyházkörnek Kénosban tartott közgyülésén volt jelen, majd szeptember végén az Egyetemes Lelkészkör továbbképző tanfolyamán s október elején a Főtanácsi gyülésen vett részt.

Hátra van még a szórványgondozási munkáról való beszámolás. Elmult évben lelkész 11 alkalommal volt Buşteniben (132 km. Bukaresttől), hol 10 alkalommal istentiszteletet tartott s minden egyes alkalommal az 1937—38 iskolai évben 10, az 1938—39 iskolai évben 8 iskolás növendék számára hittanórát tartott. Ploeştin (59 km. Bukaresttől) az 1938—39 iskolai évben lelkész bevezette az ottani 2 iskolás növendék hitoktatását is. Egy-egy látogatást tett még év folyamán lelkész Cernauţiban (539 km. Bukaresttől), Rădăuţiban (485 km. Bukaresttől, Cernauţi közelében) s Câmpinan (95 km. Bukaresttől), hol az ottani szórványokat látogatta meg.

Tekintettel arra, hogy az 1938—39 iskolai évre a buşteni-i szórvány gondozására nézve ismét megegyezés jött létre a brassói egyházközség vezetőségével s igy a hitoktatást brassói s. lelkész

végzi s lelkész csak a nagy ünnepeken megy ki istentisztelet tartására és urvacsora osztásra, lelkész tervbe vette, hogy a szórványgondozási utiköltség igy felszabadult számlájára az eddig még meg nem látogatott szórványokat fogja felkeresni. Ploieşten már tartott is istentiszteletet.

Nagy vonásokban ezekben foglalható össze a mult év története s lelkész munkája. Ez a jelentés azonban csupán csak egy keret s talán felületes is. A figyelmes hallgató azonban ezen keresztül is megérezhette, hogy egyházközségünk lelkészi hivatala egy lüktető egyházközségi élet központja. Innen árad szét az az öntudatos magyar unitárius szellem, mely hivatva van egyházközségi életünket lelkesedéssel áthatni. Remélem, hogy Isten segitségével ez a szellem a jövőben is szép eredményeket fog felmutatni.

Jelentésem szives tudomásul vételét kérem.

Lőrinczy Géza
bukaresti unitárius lelkész.

Nemzetközi ifjusági táborozás Hollandiában.

A hollandiai Szabadelvü Keresztény Ifjuság julius 27-től augusztus 4-ig tartó nemzetközi táborba hivja meg a különböző országokban élő hasonló hitü és gondolkozásu ifjakat. Tizenhat és tizenkilenc év közötti fiuk és leányok vehetnek részt. Részvételi dij 2000 lej. A fiuk részére Leersomban és a leányok részére Vughtban van a tábor felállitva. Minden levél erre a cimre küldendő: Central Secretariat V. C. J. C. Nieuwe Gracht 27, Utrecht, Holland.

A tábor célja az ifjuság nevelése abban a nemzetközi szellemben, melyet tőlünk a mi szabadelvü keresztény vallásunk megkiván. Nem elpazarolt pénz és idő, amelyet arra szentelünk, hogy más nemzetek gyermekeit megismerjük, magunkat velük megismertessük és baráti kapcsolatokat létesitsünk ott, ahonnan az hiányzik. A nevelést pedig korán el kell kezdeni, ezért teszik Holland rokonaink nagyon okosan, a korhatárt husz éven alól. A vezetőség különösképen kéri a résztvevőket, hogy jókedvüket, népdalaikat, népies táncaikat és ha van, nemzeti viseletüket senki se felejtse otthon.

H. Sz. V.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára évi 36 lei. A D. F. E évi rendes tagsági dija 60 lej. A D. F. E. örökös alapitói dija 1000 lej. A rendes- és alapitó-tagok egyleti tagsági jogaik gyakorlása mellett kapják az Unitárius Közlönyt is. Az előfizetési dij csak a Közlönyre jogosit. Kivánatos tehát, hogy mindenki lépjen be az egylet tagjai sorába s dijait rendezze. Egyleti jogait csak az gyakorolhatja, aki tagsági dijait rendezte. Előfizetés Magyarországon 3 P. Minden pénzküldemény Gálfi Lőrinc pénztáros cimére küldendő Cluj, C. Marechal Foch 12.

Főt. Püspök úr a szenátus tagja. Főtisztelendő Püspök úr, Őfelsége legmagasabb elhatározása folytán a szenátus tagjává kineveztetett s ezzel egyházunknak a szenátusban való képviselete, mely az 1923 évi alkotmánytörvény folytán megszünt, ha nem is az álláshoz, hanem a személyhez kötötten, kinevezés folytán ujra feléledt. Főt. Püspök ur a szenátus megnyitó ülésén és későbbi ülésein már részt is vett s ezzel kapcsolatban a miniszteriumokban több egyházi és iskolai ügyben Dr. Mikó Imre e. tanácsos afiával eljárt. Az unitárius felekezeti elemi iskoláknak az állami költségvetésben biztositott államsegélyét április—junius hónapra a kormány legközelebb kiutalja, a további hónapokra pedig ezt az államsegélyt havonként fogják utalni. Lelkészeink államsegélyének emelése, illetve az ennek megfelelő többlet kiadása iránt a vallásügyi miniszterium ujabban előterjesztést tett a miniszterelnök urhoz. Sajnos, még nem sikerült az iskolafenntartó egyházi főhatóságoknak kedvező eredményt elérniök a tanárok és tanitók kényszer-nyugdijazása ügyében, s ez ügyben az általános törvényes rendelkezések alól a kormány egyes egyénekre sem hajlandó kivételt tenni.

Évzáró a Teológia Akadémián. Az Akadémia évzáró ünnepélye junius hó 22-én volt meleg ünnepély keretében. Az egyházi ének elhangzása után Dr. Fikker János teológiai tanár tartott tartalmas szép imát. Ezután pedig Dr. Kiss Elek dékán tartalmas beszédben számolt be az esztendő nevezetes mozzanatairól Megemlékezett Szent-Iványi Sándor tanár eltávozásáról és Dr. Fikker Jánosnak tanárrá választásáról. Az Akadémia közelebbről megjelenő Értesitője beszámol részletesen az eseményekről, azonban röviden itt is megjegyezzük a következő adományozásokat, illetve jutalmazásokat: Kahlfürst Imre afia egy értékes bibliát adományozott egy hivatását átérző teol. akad. hallgatónak; Miklós István V. éves nyerte. A Keresztesi Dénes-alapból 200—200 lejt nyert Halmágyi Pál IV. és Mátyás György III. éves hallgatók, akik a falu népe és hivatásuk iránt nagy szeretettel viseltetnek. A Kuti Póli-alapból 200 lejt nyert Köntés Béla IV. éves hallgató buzgó igyekezetéért. Az igazgatóság által kitüzött pályatétel: „A faji, nemzeti és egyetemes emberi elemek helye a vallásban"; egyetlen

pályázó dolgozta ki: Imreh Lajos II. hallgató, aki 400 lej szorgalom díjat nyert. Dr. Gál Kelemen felügy.-gondnok a II—III. évesek számára *Brassai Sámuel* cimü müvéből 10 drbot ajándékozott. Dr. Kiss Elek: „A buddhizmus és a kereszténység" cimü müvéből szintén a II—III, éveseknek 10 drbot ajándékozott. Dr. Fikker János *„Istenről való felfogásunk"* cimü müvéből III—IV. éveseknek szintén 10 drbot ajándékozott. Évközben Vári Albert az I éveseknek: *Keressétek először Isten országát"* cimü müvéből 6 drb. Ürmösi József: *„A gyakorlati teológia főkérdései"* cimü müvéből az V. éveseknek 6 drbot ajándékoztak. Az angol pályázaton Halmágyi Pál és Nemes Sándor IV. évesek 250—250 lejt nyertek.

Évzáró a kolozsvári főgimnáziumban. Junius hó 24-én volt a főgimnázium évzáró ünnepélye a szokott ünnepies keretek között. A főt. püspök úr Bukarestben lévén elfoglalva, helyette Dr. Kiss Elek főjegyző vett részt az ünnepélyen. Jelen voltak Dr. Gál Kelemen és Dr. Gyergyay Árpád felügyelő gondnokok. Az ünnepély a szokásos énekekkel és a vallástanár imájával kezdődött. Azután Gálffy Zsigmond igazgató tartalmas beszédben tett jelentést egy iskolai év munkájáról, a tanári karban történt örvendetes változásról, a tanulók magaviseletéről és előhaladásáról. Méltatta Dr. Ferencz Józsefnek felügyelő gondnoki minőségében teljesitett munkásságát és sajnálkozását fejezte ki lemondása fölött. Beiratkoztak év elején 197-en, évvégi létszám 193. Kimaradt 4. Az ötödik osztályba felvételi vizsgára jelentkezett 11 tanuló, mindeniknek sikerült a vizsgája. Az első osztályban felvételi vizsgát tehetnek 15-ön, szeptemberben még tehetnek a jelentkezők. A legjobb tanulók: I. osztályban 1. Nagy Pál (8,75), 2. Szász Olivér (8,69), 3. Molnár Géza (8,62); II. osztályban 1. Albert Pál (9,27), 2. Székely Pál (8,49), 3. Fazakas Péter (8,46); III. osztályban: 1. Zsakó János (9,30), 2. Gálffy Miklós (9,20), 3. Albert Gyula (9,05) és Nagy Árpád (9,05); IV. osztályba: 1. Kardos László (9,29); 2. Németh Béla (7,94), 3. Réthy Elemér (7,73); V. osztályban: 1. Jenei György (9,28), 2. Gálffy Zsigmond (9,12), 3. Major István (9,06); VI. osztályban: 1. Komjátszeghy Sándor (9,75), 2. Török Imre (9,27), 3. Bandi Dezső (8,86); VII. osztályban: 1. Kovács Sándor (9,75), 2. Gyergyay Ferenc (9,39), 3. Nagy Imre (9,10); VIII. 1. Létay Lajos (9,24), 2. Szász István (8,97), 3. Szabó László (8,86).

A kolozsvári unitárius kollegium ifjai a tornavizsgán és a rajzkiállitáson. Az unitárius ifjak a tornavizsgán sok kiválóságról tettek tanubizonyságot. Kitünőek voltak a szabad-, együttes gyakorlatok és a különböző versenyeken sok kiváló, nagyobb arányokban is versenyképes ifju tünt ki. Valóban öröme és dicsősége Lőrinczy Zoltán tanárnak a bemutatott szép eredmény.

Ugyancsak nagy örömet okozott a nagyszámu látogató közönségnek a kézimunka és a rajzkiállitás. Egészen meglepő tehetségek tüntek ki. Ilyenek: Szász Olivér I., Kardos László IV., Molnár Jenő VIII., Szász Sándor VIII. és Szász István VIII. o. tanulók. A többiek között messze kiemelkedett Bandi

Dezső VI. o. tanuló különböző alkotásaival, melyek igazi eredeti tehetségre mutatnak s melyekről a „Keleti Ujság“ külön cikkben emlékezett meg. Az Unitárius Kollégium középpontja lett a művészetnek azáltal, hogy Tóth István és Szopós Sándor Erdély Istenáldotta művészei rajz- és festőiskolát tartanak fenn. Ez az iskola valóban egy művészeti akadémia helyét tölti be. Itt is kiváló tehetségek tüntek fel. Ezek közül megemlitjük S. Nagy Magda, Földes Edit, Gál Ilonka, Bedő Ibolya, Nagy Éva alkotásait, melyek erőt, tehetséget és elhivatást tételeznek fel. — Ezelőtt 100 esztendővel az Unitárius Kollégiumban a népies költészetet művelték. Ezzel vonult be az akkori ifjuság az irodalomba. Ma az utódok művészet, rajz, festészet, szobrászat terén alkottak értékes dolgokat. Nem akar a mai ifjuság sem méltatlan lenni a régiekhez.

Kinevezések. Főt. püspök ur a megtörtént választás után Medgyesre *Sükösd Pál* lelkészjelölt, okleveles vallástanárt, H.-Szent-Péterre pedig *Pap Ferenc* kedei lelkészt rendes lelkésznek kinevezte. Lelkész testvéreinknek sok sikert és megelégedést kivánunk az uj munkamezőn.

Alapitvány. *Pál Mihály* ny. tanitó és neje *Kovács Berta* ny. tanitónő elhalt *Ernő* fiuk emlékére a székelykeresturi főgimnázium javára 20.000 (huszezer) lej alapitványt tettek és az összeget teljes egészében be is fizették. Az alapitó levélben megjelölték az alapitvány célját, mely szerint az alapitvány addig növelendő, amig 2 (két) jóravaló székely fiu tanulót lehet belőle segélyezni. Isten áldása legyen a nemeslelkü alapitványozókon.

Vizsgák a Teológia Akadémián. Alapvizsgára állottak: Dimén András, Imreh Lajos és Kilyén Sándor II. éves akadémiai hallgatók. Mindhárman jó eredménnyel vizsgáztak. Szakvizsgára állottak: Halmágyi Pál, Köntés Béla, Nemes Sándor és Sebe Ferenc IV. éves hallgatók. Mindnyájan komoly készületről tettek tanubizonyságot. *Jeles* eredménnyel vizsgáztak: *Halmágyi Pál* és *Sebe Ferenc*. Lelkészképesitő vizsgára 6-on állottak elő: Kiss Zoltán, László Attila, Miklós István, Nagy Ferenc, Simó György és Szolga Ferenc. A vizsgáló-bizottság itt is komoly előkészületről nyert bizonyságot. *Jeles* eredménnyel *Miklós István* vizsgázott. Kisegitő vallástanitói vizsgát László Anna és kántorképesitő vizsgát Halmágyi Pál tett.

Unitárius Irodalmi Társaság. Az Unitárius Irodalmi Társaság 1939. május 29-én az unitárius püspökség kollégiumi dísztermében nagysikerü felolvasó ülést tartott. Dr. *Ferenczy Géza* elnöknek a „Keresztény Magvető“-ben egészében közölt s nagy tetszéssel fogadott megnyitója után Dr. *Mikó Imre* tartotta meg székfoglaló értekezését. A jeles felolvasásból idézzük: „Egyetlen kisebbség sem pusztult el csak azért, mert jogai nem voltak törvénybe iktatva, viszont egyetlen kisebbséget sem tartott meg a törvény betüje. A vallási és nemzeti kisebbségek igazi védelmének a jog és történelem csak a formáját adja meg, a lényeg itt sem a mások által nyujtott védelem, hanem a kisebbség *belső önvédelme*. Ennél az önvédelemnél pedig az egyház és iskola döntő

szerepet játszodhatik, mert a lelkek feletti hatalmával olyan kisebbségi embertipust, olyan sajátos lelkületet alakithat ki, amelyik ellen tud állani az asszimiláció és disszimiláció veszélyének egyaránt... A kisebbségi élet titka tehát az adott lehetőségek mesteri felhasználásában rejlik... Ha a sors nekünk unitáriusoknak örökös kisebbségi életformát rendelt, akkor én szeretném, ha ennek az uj embertipusnak a kialakitásával az unitárizmus mutatna az egyetemes kisebbségi magyarságnak példát." Majd *Gyallay-Pap Sándor* iró és szerkesztő olvasott fel költeményeiből nagy tetszéssel. Ezt követően P. *Szentmártoni Éva* meleg, szines hangjával nagy sikerrel adott elő Verdi: Álarcos bál-jából egy áriát *P. Szentmártoni Kálmánné* művészi kiséretével. Végül nagy figyelmet és elismerő érdeklődést keltett *Gyallay-Pap Domokos* joghallgatónak, mint vendégnek felolvasása. A felolvasás eredeti oklevélkutatás alapján egy régi pör érdekes fordulatait s a pörben szereplő unitárius vonatkozásu emlékek művelődéstörténeti jelentőségét ismertette.

Helyreigazitás. Lapunk mult havi számában megemlékeztünk arról, hogy Péterffi Gyula budapesti, most visszavonult énekvezér, volt hévizi áll. ig.-tanitó, három egyházközségnek egyházi énekeskönyvet és kis bibliákat adományozott. Péterffi Gyula azt a kivánságát fejezte ki, hogy igazitsuk helyre, miszerint az ajándékozott könyvek árának egy részét mások adták össze, csak egy részének ő az adományozója.

A dicsőszentmártoni D. F. E. Ifjusági Körének tanulmányi és missziós kirándulása Torockón és Kövenden. Junius 11-én vasárnap hajnalban a dicsői Dávid F. E. I. Köre lázas készülődés után autóba ült, hogy az unitárizmus és magyarságunk két ősi egyházközségét, Torockót és Kövendet megismerhesse. Már teljesen megvirradt, amikor autókból, a reggeli ködfátyolból a „Székelykő" meséket mesélő csucsai kibontakoztak a mosolygó napsugarak közül. Torockóra érkeztünk s megmásztuk a csúcsokat. Egyszer csak megkondult az ősrégi templom harangja mely bennünket is közös imára hivott. Elmentünk és imádkoztunk. Lelkünk együtt szárnyalt a gyönyörü gondolatokkal és alkalom jelentőségét kidomboritó igehirdető Benczédi Domokos helyi lelkész lelkével. A közének helyett az ifjusági egyletünk dalárdája „Halld imánkat" c. éneket énekelte Kiss Zoltán s.-lelkész vezetése mellett. Egyházi beszéd után Lukács Sándor dicsőszentmártoni lelkész tolmácsolta Egyházközsége és ifjusága üdvözletét és szeretetét. Templomozás után a lelkészi lakban a két ifjusági egylet ismerkedője és fényképezése történt, majd pedig a torockói ifjak a dicsői hittestvéreket ebédre hivták meg.

Kövenden is felejthetetlen emlékü találkozónk és ismerkedésünk volt az ifjusági egylet keretei között a következő templomi müsorral:

A gyülekezet lelkes éneke után Lukács Sándor lelkész mondott szivből fakadó imádságot és magasan szárnyaló beszédet.

Majd Kiss Zoltán s.-lelkész üdvözölte a kövendi testvéreket s testvéri érzését a gyülekezet könnyek között viszonozta. Simon Anna tanitónő előadás keretében vázolta az ifuság jövőbeli feladatait. Nagy Annuska, László Annus, Koródy Béla szavalatai következtek, majd pedig a dicsői dalárda éneke következett Kiss Zoltán vezénylete mellett. A kedves ünnepséget Bende Béla helyi lelkész szerető szavai zárták be. Vacsora alkalmával, mit a Nőegylet adott a vendégek kérésére, az ifjuság meleg barátságot kötött. Hétfőn, 12-én a Torda-hasadékot és Torda város nevezetességeit tekintette meg az ifjuság. Isten áldását kérjük a lelkes dicsői egyházközség minden tagjára. *Kiss Zoltán.*

Tájékoztató. A cluji unitárius koll. főgimnáziumába az 1939—40 isk. évre beirathozhatik minden magyarnyelvü tanuló vallás-különbség nélkül. Nem magyarnyelvű tanulók felvételéhez miniszteri engedély szükséges. Az ez iránt való kérvények a közoktatásügyi miniszteriumhoz cimezve f. év augusztus 15-ig nyujtandók be az igazgatóhoz. Magyar anyanyelvü, de idegen hangzásu nevü tanulóknak a hatóságtól (városon közjegyző, falun községi elöljáróság) hivatalos igazolványt kell benyujtaniok a beiratkozáskor, amely bizonyitja, hogy idegen hangzásu nevük ellenére anyanyelvük magyar. A magyar anyanyelvü tanulók augusztus 25—31. között iratkoznak be. Az I. gimn. osztályba iratkozók szept. 1-én legalább 9 és fél, legfennebb 13 és fél évesek kell, hogy legyenek, Az I. osztályba felvételi vizsgálat alapján lehet beiratkozni. A felvételi vizsgálat ideje szeptember 13-ika. A vizsgálat tárgyai román nyelv és számtan. Előbbiből 15 sort irnak diktálás után a vizsgázók a 4. elemi osztályban tanult anyagból, szóbelin pedig olvasnak valamely tanult olvasmányból és kérdéseket kapnak az olvasmány tartalmára és az elemi iskolában tanult nyelvtanra vonatkozóan. A felvételi vizsga dija 89 lej. A felvételi vizsgára való bocsátás iránti kéréseket augusztus 30-ig kell beküldeni az igazgatósághoz a következő mellékletek kiséretében: 1. Osztálybizonyitványt az elemi iskola (legalább) 4. osztályáról. Felekezeti iskolák bizonyitványára tanfelügyelői láttamozás szükséges. 2. Állami anyakönyvi kivonat. 3. Egyházi keresztlevél. 4. Állampolgársági bizonyitvány (vagy annak hiteles másolata). 5. Ujraoltási bizonyitvány. Ezek az okmányok nemcsak vizsgai, hanem beiratási okmányok is lesznek. A javitó vizsgálatok ideje I.—III. osztályok részére szeptember 1—5., az V.—VIII. osztályok részére szepember 1—3 napjai. A felső tagozatba (V. oszt) való felvételi vizsga ideje szeptember 4—6. Vizsgadij 209 lej.

Fizetendő dijak a főgimnáziumban: 285 lej beiratási és évi 4000 lej iskolai dij egész évre.

Fizetendő dijak az internátusban és konviktusban: Főgimnáziumi tanulók évi 1500, főiskolai hallgatók évi 3000 lej internátusi dijat fizetnek. Utóbbiak beiratási dija 285 lej. A konviktusi dij havonta 700 lej. Fürdési dij havonta 100 lej. Közeli

vidékről való szegény tanulók, akik hazai csomagot könnyebben kaphatnak, vagy azok, akik rokonaiknál valamelyes étkezési ellátást kaphatnak, lehetnek félkosztosok (ebéd vagy reggeli-vacsora) s ebben az esetben a kosztdijnak felét fizetik.

A bentlakó tanulók ágynemüt (szalmazsák, párna, takaró) hazulról hoznak.

Egyházi érdek lévén, hogy kiváló tehetségü ifjaink szegénységük miatt ne essenek el a középfoku iskoláztatástól, lelkészeink és tanitóink ajánlata alapján 8 - 10 első gimn. oszt. lépő tanuló teljes, vagy nagyobb kedvezményben fog részesülni az I. évharmadban tanusitandó tanulmányi előmenetel alapján.

Az igazgatóság.

Felhivás. Felhivom köri tanitó-egyesületi elnökeinket, hogy 1938. decemberben az énekeskönyv uj kiadása tárgyában 2477—1938. E. K. T. sz. alatt megtárgyalás és véleményezés végett általam leküldött leiratra vonatkozó javaslataikat mielőbb küldjék be, de legkésőbb julius végéig, most már nem hozzám, hanem az E. K. T.-hoz. *Patakfalvi Zsigmond*, elnök.

Az Unitárius Leányotthon elöljárósága felhivja mindazon szülőket, kik Kolozsvárt tanuló leányaikat az 1939—40. isk. évben a Leányotthonban óhajtják elhelyezni, hogy eziránti kérésüket küldjék be az Elöljárósághoz cimezve (Cluj, Calea Marechal Foch No. 12.) legkésőbb augusztus 10-ig.

Házasság. *Nyitrai Mózes* marosujvári lelkész és *Deák Berta* erzsébetvárosi s. lelkész házasságot kötöttek és junius hó 11-én Kolozsvárt az unitárius templomban egyházi áldásban részesültek. A mindenható Isten áldása és szeretete legyen a lelkészpár életén, magánéletüket kisérje boldogság, fenkölt hivatásukat pedig siker és szerencse!

A 10 éves homoródszentpáli Dávid Ferenc dalárda. Pünkösd másodnapján este 10 órai kezdettel a dalárda 10 éves fennállását ünnepelte megfelelő műsor keretében. Konferált Vári Domokos s a királyhimnusz elénekelése után felolvasta alkalmi versét, melyben dalosnépi voltunkat, örömben, bánatban való nótás lelkületünket állapitja meg. A karnagyot, a dalosnépet további munkára serkenti s azt kivánja, hogy a dal sohase szünjön meg az ajkakon. A hallgatók szivét-lelkét gyönyörködtető mély szólamu énekek közben előadták az „Analfabéta tanfolyam" cimü egyfelvonásos kacagtató darabot, majd a „Borvers" szavalata után reggelig tartó derüs táncmulatság volt, hol mindenki jól érezte magát. A bál rendezése Lőrinczy Mihály karnagyot és Barta Domokos elnököt dicséri, kik mindent megtettek a bál sikeréért. A dalárda érintkezést vett fel a Petőfi-ünnepélyt rendező bizottsággal oly célból, hogy szerepelhessen annakidején a Petőfi ünnepen. Minden ilyen megmozdulást örömmel üdvözlünk s jelen alkalomból köszönjük a homoródszentpáli dalárdát vezetőségével, tagjaival együtt s kivánjuk, hogy sok sikerrel énekelhessenek ezután is a magyar dalkultura örömére és előbbvitelére. *Jelenvolt.*

Diszoklevél. Pünkösd másodnapján a tanitványi ragaszkodásnak, hálának és szeretetnek megható érzése jutott kifejezésre Homoródszentpálon, amikor egy 12 tagu küldöttség. id. Tamás Gábor vezetésével egy művészi kivitelü, diszoklevelet nyujtott át Pálffy Ákos nyugalmazott énekvezér, igazgató-tanitónak. A küldöttség szónoka Tamás Gábor könnyekig megható szavakban köszönte meg azt az érdemes munkásságot, amit Pálffy Ákos községükben kifejtett. Nyugdijaztatása hirtelen, nyári nagy munkaidőben történt, a volt tanitványok nem tudtak semmi maradandó emléket nyujtani. Mindig érezték azonban, hogy az nem maradhat el. Ezt kivánták megadni most, amikor 115 volt tanitvány aláirásával, kik által annyi család van képviselve, a diszoklevelet átadták.

A volt tanitványok nagy része már családapa, vagy családanya, kik maguk is gyermekeket járatnak iskolába, de éppen most érzik, mit jelentett számukra a jó tanitó.

Az oklevél szövege a következő:

Pálffy Ákos állami iskolai igazgató-tanitó urnak, unitárius énekvezérünknek hálateljes szivvel adjuk ezen *diszoklevelünket*, aki Sânpaul—Homoródszentpálon 1912 óta 1936-ig a világháboru alatt és után, nehéz körülmények között, iskolában, templomban, ifjusági egyesületeinkben, kertészeti és gazdasági gyakorlati területeinken, szövetkezeteinkben, társadalmi életünkben, testi és lelki ereje teljességével, önfeláldozással, szeretetteljes türelemmel, helyes példaadással, fegyelemmel nevelt, tanitott bennünket tanitványait s előkészitett a tisztes gyakorlati életre. Ez áldott munkássága soha el nem muló, a távoli jövőre, késő utódainkra is kiterjedő Mesterünk munkásságában örökre él Szeretett Életmesterünk nyugdijaztatása alkalmával a vele történt méltatlanságokat mélyen fájlaljuk s szivből óhajtjuk, hogy vegye azokat meg nem történteknek s igyekezzék örökre elfeledni.

Mi ezen diszoklevél aláirói teljes szivből és tiszta lélekből biztositjuk szeretett Életmesterünket a legmélyebb tiszteletünkről, őszinte, ragaszkodó szeretetünkről, megingathatatlan bizalmunkról és soha el nem muló, utódainknak is átörökitendő hálánkról. Életére Isten kegyelmes áldását kérjük.

Aláirva 115 volt tanitvány.

Halálozások. *Özv. Murvay Samuné* szül. *Lőrinczi Juliánna* életének 90-ik évében, junius hó 4 én d. u 4 órakor elhunyt. A magas kort ért elhunytban Murvay Samu egyházi tanácsos édes anyját gyászolja. — *Özv. lovag Arlow Viktorné* szül. *szentgericei Nagy Mária* folyó év junius hó 20-án, reggel 4 órakor, életének 70-ik évében, hosszas szenvedés után visszaadta kifogyhatatlan jóságu lelkét igaz Teremtőjének. Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra junius hó 22-én. — *Vitéz Dr. Nyiredy Gézáné* a budapesti unitárius Nőegylet kiváló elnöknője édes anyját gyászolja az elhunytban. Istennek gondviselő szeretete legyen az elhunytakon és az itt maradott hozzátartozókon.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába február 15-től május 9-ig *előfizetési dijat* fizettek: Nagy Zsigmond Mezőbergenye, Solymosi István Unitárius Egyházközség Erzsébetváros. Ifj. Kiss Áron Sz.-Szentkirály, Vass Lajos Tarcsafalva, Bálint János Olasztelek, Tóth Jánosné, Jancsó István Olthéviz 1938-ra, Pap Gyula Medgyes 1936—38-ra, Süközd Benedekné Sz.-Szentkirály 1938—39-re, Csiszér Viktorné Coseni 1936—37-re, Bálint Mihály Brassó 1937—38-ra, Márkodi János Ny.-Gálfalva 1937—39-re, Unitárius Nőszövetség 1935—39-re, Nagy Béla Marosvásárhely 1937—38-ra, Özv. Sigmond Jánosné Kökös 1938—39 re, a Brassói Unitárius Nőszövetség tagjai 1938-ra: Ambrus Lajosné, Özv. Aschauer Józsefné, Baczoni Béláné, Id. Bálint Jánosné, Bálint Lászlóné, Bekey Ervinné, Bencze Dénesné, Benedek Dénesné, Benedek Sándorné. Benovits Jenőné, Biró Lajosné, Bittermann Emilné, Bobancuné Simon Anna, Bunika Jánosné, Czapf Jánosné, Özv. Czámpa Gusztávné, Czifra Zsigmondné, Csibi Lajosné, Csoma Győzőné, Csüdör Béláné, Darkó Józsefné, Dávid Jenőné, Özv. Demeter Dénesné, Derzsi Béláné, Dobra Dénesné, Elek Györgyné, Elekes Lajosné, Farkas Istvánné, Fazakas Jánosné, Fekete Gáborné, Ferenc Istvánné, Gál Vilmosné, Gergely Jánosné, Gergely Mózesné, Gocsmann Béláné, Gottfried Sándorné, Gyöngyösi Károlyné, Ilkey Elekné, Incze Gyuláné, Izsák Domokosné, Izsák Vilmosné, Jakab Vilmosné, Kacsó Sándorné, Kalmár Piroska, Kasper Jánosné, Ilkey Ferenczné, Keresztes Gyuláné, Keresztes Jánosné, Özv. Kiss Istvánné, Kiss Jánosné, Kiss Józsefné, Kiss Károlyné, Knobloch Rezsőné, Kovács Lajosné, Özv. Kánya Gáborné, Lázár Sándorné, Lőrincz Bálintné, Özv. Machold Róbertné, Markovits Leoné, Máthé Györgyné, Pataki Jánosné, Péterfy Áronné, Özv. Preiszner Péterné, Römer Györgyné, Sándor Gergelyné, Özv. Sáska Dénesné, Schuszter Vilmosné, Seiffert Jánosné, Sütő Sándorné, Szabó Mózesné, Szász Andrásné, Özv. Szász Károlyné, Szász Lászlóné, Székely Domokosné, Szilassy Gyuláné, Id. Szolga Ferencné, Szőcs Istvánné, Dr. Taglicht Sámuelné, Tóth Mózesné, Török Sándorné, Unitárius Nőegylet, Zátyi Jánosné Brassó, Szalay Istvánné Dârste, Dr. Kerekes Istvánné, Balog Mihályné, Ferencz Béláné, Fülöp Árpádné, Harkó Ferencné, Nemes Nagy Lajosné, Özv. Németh Istvánné, Sándor Albeétné, Sigmond Kálmánné, Soós Jánosné, Sólyom Jánosné, Szabó Jenőné, Takács Miklósné, Holly Károlyné, Szabó Mihályné, Hoch Jenőné, Szabó Istvánné, Bert Sándorné, Bokor Józsefné Brassó, Belkovits Józsefné Bod, György Emődné, Oltean Emma Bod, Göncz Mihályné. *Alapitói dijban fizettek:* Marosi Albert Sz.-Ábrahám 200 lejt, Tamási Béla Kolozsvár 500 lejt, Dézsi Dénes Aranyosrákos 100 lejt, Incze Zsigmondné Olthéviz 200 lejt, Benczédi Pál Kolozsvár 500 lejt és Izsák Domokos és neje Benczédi Anna Benczéd 300 lejt.

Május 14-től junius 20-ig *tagsági dijat* fizettek: Agh Ferenc Kolozsvár, Sebe Ferenc B.-Szentmiklós, Bodóczy Sándor Tordatur, Zsigmond József Lokod 1938-ra, Lőrinczy Géza Bukarest, Szath-

máry Gábor Kolozsvár, Filep Andor Ikland, Halmágyi János Marosvásárhely, Kovács Domokos Ny.-Gálfalva, Csongvay Lajos Ny.-Szentlászló, Máthé Zsigmond Ny.-Szentmárton, Pethő Kálmán Nyomát, Papp Gyula Szentháromság, Benedek Mihály Székelykál, Kiss Tihamér Ádámos, Sándor Gergely Désfalva, Major Sándor Harangláb, Pál Tamás Dombó, Lőrinczy Gergely K.-Széplak, Székely Tihamér M.-Sáros, Török Mihály Alsórákos, Szén Mihály Datk, Kelemen István Felsőrákos, Gálfi Elek Nagyszeben, Fekete Lajos Ürmös, Nagy Dénes Jára, Buzogány Kálmán Komjátszeg, Weress Béla Komjátszeg, Gálfi András Szentmihályfalva, Gál Gyula Torockószentgyörgy, Nagy Domokos Verespatak, Kökösi Kálmán Mészkő, Nagy Sándor Abásfalva, Bálint Albert Gyepes, Simén Domokos H.-Almás, Kiss Sándor Jánosfalva, Végh Mihály H.-Ujfalu, Bálint Ödön H.-Karácsonyfalva, Kiss Jenő H.-Keményfalva, Kővári Jakab Kénos, Bede Emil Recsenyéd, Nagy Béla Muzsna, Lőfi Ödön Bölön, Dr. Kovács Lajos Sepsiszentgyörgy, Benedek Gábor Kökös, Székely Kelemen S.-Köröspatak, Pál Dénes Alsóboldogfalva, Lőrinczy János Bordos, Sófalvi Domokos Csekefalva, Pap Zsigmond Énlaka, Ürmösi Gyula Fiátfalva, Szász Dénes Firtosváralja, Katona Ferenc Sz.-Szentmiklós, Benczédi Ferenc Gagy, Gyulay Árpád Korond, Pálffy Árpád Medesér, Péterfy Mihály M.-Zsákod, Lőrinczy László Kadács, Pap Ferenc Kede, László Balázs Sárd, Pál Dénes Siménfalva, Török Elek F.-Martonos, Máthé Lajos Sz.-Ábrahám, Máthé Sándor Ujszékely, Fülöp Elemér Kide, Bölöni Vitmos Kolozs, Antónya Mihály M.-Szovát, Barabás Miklós Nagyenyed, Özv. Macskási Lajosné Kolozsvár 1939-re; Özv. Bella Edéné Marosvásárhely 1937—38-ra, Gotthárd Áron Temesvár 1939-re, Özv. Kádár Józsefné Dés, Mátyus Gergely Szőkefalva, Árkosi Tamás Sinfalva, Fazakas Jenő Rava, Fülöp Zoltán Vadad 1938—39-re, Nagy Béla Segesvár 1936—37-re, Pálffy Károly Abrudbánya 1940-re, Benczédi Domokos Torockó 1937—38-ra, Pálffy Árpád Körispatak 1934—36-ra, Kozma Béla Pipe 1933—34, Katona József 1929—30-ra, Csiky Albert Sz.-Udvarhely 1937—39-re. — *Előfizetési dijat* fizettek: Incze Jánosné Kálnok, Szénássy Jánosné Kolozsvár, Gál Sándorné Temesvár 1939-re, Bolgár Pál, Csontos Márton, Pálffy Miklós, Özv. Mihályfalvi Miklósné, Székely Erzsébet, Fekete Géza Temesvár 1938 második felére és Gál Sándor 1938—39-re, Barabás Béla Szentiván-Laborfalva, Bedő Ferenc Kézdivásárhely, Tamás Rezsőné Barátos, Unitárius Egyházközség Szentiván-Laborfalva 1937—38-ra, Kovács Endre Brassó 1938—39-re. — *Alapitói dijban* fizettek: Biró Izsák Szentgerice 100 lej, Fülöp Árpád Olthévíz 150 lej, Lőrinczy Dénes Torda 100 lej.

Kolozsvár, 1939 junius hó 21-én. *Gálfi Lőrinc*
pénztárnok.

Szerk. üzenetek. Költemények, cikkek hely szüke miatt maradtak későbbre. A naptárba a közleményeket kérjük a mult számban jelzett határidőre beküldeni.

A Bucureşti unitárius egyházközség hirei.

Aranykönyvi bejegyzések: Ház-alap javára adakoztak: Szász Margit konf. nőv. Buşteni 200, Gál Albert 100, Fekete József 100 lejt. **Segély-alapra** adakoztak: Borodáné, Régeni Piroska Árkos 50, Kárpáti József Árkos 109, Özv. Halász Alfrédné 200 lejt. **Misszió-patronus dijat** fizetett Salamon Sándor 1500 lejt.

Egyházi adót fizettek (május 20—junius 22 ig) 1939-re: Czoguly Mariska 100, Kolozsvári Dénes (jan.—jun.) 100, Maschek Antalné (jan.—jun.) 100, Lahó Istvánné 100, Gidáli Béla 2500, Salamon Sándor 1000, Zabos Jánosné (jan.—jun.) 50, Buzogány János (Gugeşti) 200, Bölöni Vilmos, Jakabffy János (Ploeşti) 200—200, Székely Miklósné (jan.—jun.) 50, Szentpáli Eszter 100, Cherianné, Andrásofszky Margo r. 120, Fekete József (jan.—jun.) 100, Barbucz Mihályné 200, Bálint Eszter 30, Gál Albert 200, Filep Árpád (jan.—jun.) 300, Bába Mihály 100, Özv. Halász Alfrédné (jul.—dec.) 500, Ferenczy Gábor 600, Barabás Judith-Gabriella 200, Tamás Zsigmond 100 lejt.

Unitárius Közlönyre előfizetési dijat, illetve adományokat adtak: Stănile-né, Balázs Eszter 50, Haleksy Alfréd 200, Kolozsváry Dénes 40, Lahó Istvánné 40, Szabó Róza 40, Kelen Miklós 50, Kiss Elekné 40, Kocs Lajos 40, Péter István 40, Szász Lajos (Buşteni) 30, Zabos Jánosné 40, Buzogány János (Gugeşti) 100, Bölöni Vilmos, Babos Lászlóné (Ploeşti) 36—36, Székely Miklosné 40, Barbucz Mihályné 40, Gál Albert 50. Özv. Halász Alfrédné 50, Gál József 50, Tompa Ferenc 150, Marosi Albert (Grădiştea) 100, Orbán Kálmán 40 lejt. Kérem hiveinket, akik az Unitárius Közlönyt az egyházközségünk cimbélyegzőjével ellátva kapják, sziveskedjenek az előfizetési dijat, illetve adományaikat Lelkészi Hivatalunk cimére (str. Basarabia 47., II.) behozni, illetve beküldeni.

A hittan-vizsga egyházközségünkben junius hó 4-én volt. Az iskolás növendékek ugy hittanból, mint egyházi énekből igen szépen feleltek. Vizsgabiztosok voltak: Bartha Miklós egyházközségi főgondnok és Német Ernő gondnok. A jobb iskolás növendékek Lőrinczy Géza lelkész adományából jutalomkönyveket kaptak. Külön elismerő dicséretet nyert hittan órára és istentiszteletre járásban tanusitott szorgalmáért és kiváló tanulásért Szűcs Erzsébet III. elemi osztályos növendék.

Pünkösti istentiszteletünket ugy Bukarestben, mint a szórványokban a legmelegebb érdeklődés és áhitat jegyében folyt le. Bukarestben az istentiszteleten jelenlevők létszáma 80 volt; urvacsorát vett 36 férfi, 31 nő, összesen 67 személy. Buşteniben a létszám 41 volt; urvacsorát vett 7 férfi és 18 nő, összesen 25 személy. Ploeşti-n az istentiszteleten (ünnep másodnapján d. u.) a református hivekkel együtt a létszám 22 volt. Urvacsorát vett 1 férfi és 4 nő, összesen 5 személy.

Buşteniben a hittanvizsga a pünkösti istentisztelet után, május 28-án d. u. tartatott meg. Vizsgabiztosok voltak Jakab Gyula és Losonczy János keblitanácsosok.

Keblitanácsunk foglalkozott junius 11-én Bartha Miklós egyh.-községi főgondnoknak a háromszéki egyházkör 1939 május 31-i rendkivüli közgyüléséhez beadott inditvanyával, melyben főgondnok indítványozta, hogy a szervezeti szabályzatban előirt „istentisztelet rendjén csak az egyházközség keblitanácsának és közgyülésének előzetesen hozott határozata alapján és annak főhatósági jóváhagyása után történhetik változás.“ Tekintettel arra, hogy a bukaresti egyházközségben a megalakulás ideje óta szokásban volt 1. *előfohász*, 2. a kezdő- és főének közt *bibliaolvasás*, (vagy alkalomszerüleg Biblián kivüli irodalmi termék felolvasása) s 3. az istentisztelet végén, a záróének után egy *záróima*, keblitanács kimondotta, hogy ezen istentiszteleti sorrendhez ragaszkodik s kéri Főtisztelendő püspök urat ezen istentiszteleti sorrend jóváhagyására. A Biblián kivüli irodalmi termékek felolvasása ellen emelt főleg kifogást Bartha Miklós afia s mivel ezen szokás elhagyására nézve még két keblitanácsos afia részéről is inditvány hangzott el, lelkész bejelentette, hogy ehhez a szokáshoz, mely hat év óta az egyházközségben már be volt bevezetve, nem ragaszkodik, bár unitárius szempontból az ellen — felfogása szerint — kifogás nem emelhető, mert hiszen a Biblián kivül is vannak olyan szépirodalmi, teológiai és filozófiai stb. alkotások, melyek biblikus értéküek. Felemlitette Dr. Kerekes István egyh. tanácsos afiának a köri közgyülésen elhangzott, tisztult unitárius felfogásról tanuskodó szavait, mely szerint minden irodalmi és zenei remeknek, ami a vallásos érzés elmélyitésére hatással lehet, helye van az unitárius istentisztelet keretében. (Lehet, hogy az idézet nem szószerinti, de a lényege ez volt) A béke azonban elébbvaló, mint az elv. Egyházunk a multban sokszor volt kénytelen elveivel megalkudni a körülmények kényszeritő hatása alatt, de a szellem az tovább munkált s idők mu'ása és személyek változása mégis csak e szabad szellem diadalát hozta.

Lelkész nyári szabadsága julius 15-től augusztus 15-ig tart. Keblitanács határozata értelmében ezen idő alatt unitárius istentisztelet nem lesz. Hiveink vegyenek részt a testvér protestáns gyülekezetek istentiszteletein. Ev. Lutheránus egyházközség Lelkészi Hivatala készséggel ajánlotta fel segitségét hiveinknek a lelkész távollétében.

Nők Szövetségünk és Ifjusági Körünk a nyár folyamán összejöveteleit beszünteti. Ezen egyletek munkájáról részletesebb beszámolót jövő hónapban közlünk.

Rendkivüli egyházközségi közgyülésünk julius 2 án, illetve határozatképtelenség esetén julius 9-én istentisztelet után a ref. elemi IV. o. tantermében lesz. Tárgysorozat: 1. Gyülés megnyitása. 2. Mult gyülés jegyzőkönyve felolvasása. 3. Istentiszteleti sorrend kérdése. 4. Előterjesztések, inditványok.

Lelkészi hivatalunk cime: Bucureşti 2, Strada Basarabia 47., II.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta.

Felelős szerkesztő: Benczédi Pál, Cluj, Colegiul Unitarian.

Tipografia „Pallas“ könyvnyomda Cluj, Strada Vlăhuţa 3.